

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Aan de Voorzitter van de
Eerste Kamer der Staten-Generaal
Binnenhof 22
Den Haag

Directie Integratie Europa
Bezuidenhoutseweg 67
2594 AC Den Haag
Postbus 20061
Nederland
www.minbuza.nl

Contactpersoon

Datum 14 september 2009
Betreft Informatievoorziening over nieuwe Commissievoorstellen

Onze Referentie
DIE-1165/2009

Bijlage(n)
Fichedocument

Overeenkomstig de bestaande afspraken heb ik de eer u hierbij 4 fiches aan te bieden die werden opgesteld door de werkgroep Beoordeling Nieuwe Commissievoorstellen (BNC):

1. Verordening inzake anjovisbestand in de Golf van Biskaje en de daarop vissende visserijtakken;
2. Kaderbesluit betreffende het recht op tolk- en vertaaldiensten in strafprocedures;
3. Verordening inzake de vaststelling van een vangstdocumentatieprogramma voor blauwvintonijn;
4. Verordening inzake gasvoorzieningszekerheid.

De Staatssecretaris voor Europese Zaken,

Frans Timmermans

Fiche 1: Verordening inzake ansjovisbestand in de Golf van Biskaje en de daarop vissende visserijtakken

Directie Integratie Europa

Onze Referentie
DIE-1090/2009

1. Algemene gegevens

Titelvoorstel: Voorstel voor een verordening van de raad tot vaststelling van een langetermijnplan voor het ansjovisbestand in de Golf van Biskaje en de daarop vissende visserijtakken

Datum Commissiedocument: 29-07-2009

Nr. Commissiedocument: COM (2009) 399

Pre-lex:

http://ec.europa.eu/prelex/detail_dossier_real.cfm?CL=nl&DosId=198498

Nr. Impact-assessment Commissie en Opinie Impact-assessment Board: SEC(2009) 1076 en 1077

Behandelingstraject Raad: Raadswerkgroep Visserij, verwachte behandeling in de Landbouw en Visserijraad van november 2009

Eerstverantwoordelijk ministerie: Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Rechtsbasis: artikel 37, EG Verdrag

Besluitvormingsprocedure en rol Europees Parlement: gekwalificeerde meerderheid, raadpleging

Comitologie: n.v.t.

2. Samenvatting BNC-fiche:

De Europese Commissie heeft in juli jl. een voorstel voor een langetermijnplan voor het beheer van ansjovis in de Golf van Biskaje gepresenteerd. Aanpassing van het beleid is nodig om een einde te maken aan de zorgelijke toestand van het bestand en stabiliteit voor de sector te creëren. Het plan is in goed overleg met de betreffende lidstaten Spanje en Frankrijk en de stakeholders tot stand gekomen. Mede hierdoor is gekozen voor een beheer op basis van aanpassing van de vangstmogelijkheden, als één van de instrumenten van het Gemeenschappelijk Visserijbeleid. Jaarlijks zal een TAC worden vastgesteld op basis van de omvang van het paaibestand. Aanvullend stelt het plan strengere eisen aan de controle voor de betreffende lidstaten en vissers. Nederland heeft geen visserijrechten in dit bestand en ook andere bepalingen (controle) treffen ons niet. Het Gemeenschappelijke Visserijbeleid is een exclusieve bevoegdheid van de Gemeenschap. De subsidiariteitstoets is derhalve niet van toepassing, proportionaliteit is positief. Nederland beoordeelt dit voorstel positief, aangezien het voorstel kan bijdragen aan het bereiken van een MSY (maximale duurzame opbrengst) van het ansjovis bestand.

3. Samenvatting voorstel:

Directie Integratie Europa

- a) *Inhoud voorstel:* Het langetermijnplan heeft tot doel het ansjovisbestand in de Golf van Biskaje te exploiteren volgens de principes van de maximale duurzame opbrengst – (Maximum Sustainable Yield) MSY. Het meerjarenplan biedt een oplossing voor de jaarlijkse ad-hocmaatregelen en zou tot stabiliteit voor de sector moeten leiden. Sinds 2005 is de visserij gesloten vanwege de slechte aanwas van jonge vis en het instorten van het bestand. Naast regels om de vangstmogelijkheden vast te stellen worden verscherpte controlemaatregelen voorgesteld. Zo moeten nu ook schepen kleiner dan 15 meter een satellietvolgsysteem (VMS) aan boord hebben. Als het bestand onder een minimum niveau komt van 24.000 ton wordt de visserij gesloten. Het voorstel geeft verder in detail de totale vangstmogelijkheden en verdeling over de twee lidstaten Spanje en Frankrijk als het bestand boven het voorzorgsniveau is.

Onze Referentie
DIE-1090/2009

- b) *Impact-assessment Commissie:* De visserij op ansjovis in de Golf van Biskaje is met een vangstwaarde van 50 miljoen euro lokaal van middelgroot belang voor Spaanse en Franse vissers. Vanwege de slechte rekrutering is de visserij al sinds 2005 gesloten. Er zijn verschillende beheersinstrumenten uit het GVB beoordeeld, zoals vaststelling van de TAC, technische maatregelen om jonge en paaiende vis te beschermen, capaciteitsbeperkingen, visserijinspanning en marktmaatregelen. Als meest haalbare werd een beheerplan geacht dat stuurt op aanpassingen van de TACs. In de impact assessment zijn 3 opties met elkaar vergeleken ten opzichte van elkaar en een 0-optie, namelijk geen beleidswijziging. De meest gunstige optie is het beheer volgens een beheerplan waarin vangstmogelijkheden worden vastgesteld op basis van de omvang van het bestand. Nederland kan zich vinden in de conclusies van deze impact assessment.

4. Bevoegdheidsvaststelling en subsidiariteits- en proportionaliteitsoordeel

- a) *Bevoegdheid:* Het Gemeenschappelijke Visserijbeleid is een exclusieve bevoegdheid van de Gemeenschap (art. 37 EG Verdrag).
- b) *Functionele toets*
- *Subsidiariteit:* n.v.t.
 - *Proportionaliteit:* positief
 - *Onderbouwing:* Het past in de ambitie van de basisverordening voor het gemeenschappelijk visserijbeleid 2002 om bestanden te beheren met meerjaren, beheer- c.q. herstelplannen. Een gemeenschappelijk plan is nodig omdat het meerdere lidstaten betreft die hier historische vangstrechten hebben. Tot op heden heeft het jaarlijkse ad-hoc beleid het instorten van het bestand niet kunnen behoeden voor het instorten. Het voorstel zal bijdragen aan herstel en het bereiken van een MSY van het ansjovis bestand. Een verordening is het geëigende middel om rechtstreekse toepasselijkheid in elke lidstaat te verzekeren.
- c) *Nederlands oordeel:* Nederland steunt het voorstel van de Commissie, daar de toestand van het bestand nog immer zorgelijk is en dit plan kan bijdragen aan het bereiken van een Maximale Duurzame Opbrengst en stabiliteit voor de sector.

5. Implicaties financieel

- a) *Consequenties EG-begroting*: geen
- b) *Financiële, consequenties (incl. personele) voor Rijksoverheid en / of decentrale overheden*: geen
- c) *Financiële, consequenties (incl. personele) bedrijfsleven en burger*: geen, Nederland heeft geen vangstrechten.
- d) *Administratieve lasten voor Rijksoverheid, decentrale overheden en/ of bedrijfsleven en burger*: geen

6. Implicaties juridisch

- a) *Consequenties voor nationale en decentrale regelgeving en/of sanctionering beleid*: geen
- b) *Voorgestelde implementatietermijn (bij richtlijnen en kaderbesluiten), dan wel voorgestelde datum inwerkingtreding (bij verordeningen en beschikkingen) met commentaar t.a.v. haalbaarheid*: De verordening treedt in werking op de twintigste dag na bekendmaking in het Publicatieblad van de Europese Unie.
- c) *Wenselijkheid evaluatie-/horizonbepaling*: De verordening bevat de bepaling dat de verordening elke drie jaar wordt geëvalueerd.

7. Implicaties voor uitvoering en handhaving

Informatie over het inschakelen van nationale agentschappen, zelfstandige bestuursorganen e.d.

- a) *Uitvoerbaarheid*: geen
- b) *Handhaafbaarheid*: geen

8. Implicaties voor ontwikkelingslanden

Geen

9. Nederlandse positie

- a) Het bestand bevindt zich al sinds 2002 in zorgelijke toestand en volgens de jongste wetenschappelijke adviezen is de omvang van het bestand om en nabij het biologisch minimum. Aanpassing van het beleid wordt toegejuicht. Nederland heeft geen visserijrechten in ansjovis in de Golf van Biskaje. De soort wordt niet in de Nederlandse haven aangeland. Nederland beoordeelt dit voorstel positief, aangezien het voorstel kan bijdragen aan het bereiken van een MSY (maximale duurzame opbrengst) van het ansjovis bestand.

Fiche 2: Kaderbesluit betreffende het recht op tolk- en vertaaldiensten in strafprocedures

Directie Integratie Europa

Onze Referentie
DIE-1090/2009

1. Algemene gegevens

Titel voorstel: Voorstel voor een kaderbesluit van de Raad betreffende het recht op tolk- en vertaaldiensten in strafprocedures.

Datum Commissiedocument: 8 juli 2009

Nr. Commissiedocument: COM (2009) 338

Prelex:

http://ec.europa.eu/prelex/detail_dossier_real.cfm?CL=nl&DosId=198438

Nr. impact-assessment Commissie en Opinie Impact-assessment Board:

SEC(2009) 915 en 916 (samenvatting), SEC(2009) 917 (opinie IAB).

Behandelingstraject Raad: Vrienden van het Voorzitterschap/Raadswerkgroep strafrechtelijke samenwerking, Comité artikel 36, Coreper, JBZ-Raad Datum?

Eerstverantwoordelijk ministerie: Ministerie van Justitie

Rechtsbasis, stemwijze Raad, rol Europees Parlement en comitologie

- a) *Rechtsbasis:* artikel 31, eerste lid, onder c, VEU
- b) *Stemwijze Raad en rol Europees Parlement:* eenparigheid; advies EP
- c) *Comitologie:* n.v.t.

2. Samenvatting BNC-fiche

Korte inhoud voorstel:

Het voorstel beoogt minimumnormen vast te leggen ten aanzien van het recht van een verdachte op vertolking en vertaling in zijn strafzaak. Het versterken van deze rechten komt het wederzijds vertrouwen tussen de lidstaten ten goede. Dit vertrouwen vormt de basis voor een goed werkende justitiële samenwerking.

Bevoegdheidsvaststelling en subsidiariteits- en proportionaliteitsoordeel:

Het voorstel is gebaseerd op artikel 31, eerste lid, onder c, VEU.

Subsidiariteit: positief

Proportionaliteit: deels positief, deels negatief

Risico's / implicaties/ kansen:

Artikel 3 betreffende het recht op kosteloze vertaling van bepaalde processtukken zal in de huidige vorm aanzienlijke financiële consequenties hebben en draagt het risico in zich van vertraging van het strafproces als gevolg van de voor de vertaling benodigde extra tijd.

Nederlandse positie en eventuele acties:

Nederland staat positief tegenover maatregelen ter versterking van de procedurele rechten van verdachten in de EU. Het voorliggende kaderbesluit kan daaraan bijdragen en wordt derhalve positief beoordeeld. Op onderdelen vereist de voorgestelde tekst aanpassing, in het bijzonder betreffende het recht op vertaling van processtukken.

Directie Integratie Europa

Onze Referentie
DIE-1090/2009

3. Samenvatting voorstel

Inhoud voorstel:

Het voorstel beoogt minimumnormen vast te leggen ten aanzien van het recht van een verdachte op vertolking en vertaling in zijn strafzaak. Deze normen dienen ook te gelden in een overleveringsprocedure op grond van een Europees aanhoudingsbevel. Het voorstel omschrijft de gevallen waarin een verdachte die de taal waarin de procedure wordt gevoerd niet begrijpt of spreekt, recht heeft op kosteloze vertolking. Voorts bepaalt het voorstel dat de verdachte recht heeft op kosteloze schriftelijke vertaling van alle essentiële processtukken, waaronder onder andere de essentiële delen van het strafdossier vallen.

Impact assessment Commissie:

Voor een goede toepassing van het beginsel van wederzijdse erkenning in strafzaken binnen de EU is wederzijds vertrouwen tussen de lidstaten nodig. De Commissie heeft in haar Impact Assessment aangegeven dat dit vertrouwen moet worden vergroot onder andere door het versterken van de rechten van verdachten in de EU. Teneinde dit te bereiken zijn de volgende vijf scenario's onderzocht: 1) handhaving van de status quo, 2) uitwisseling van *best practice*; 3) een wetgevend instrument dat alle relevante procedurele rechten omvat; 4) een wetgevend instrument dat alleen betrekking heeft op grensoverschrijdende gevallen; en 5) een stapsgewijze aanpak. De Commissie komt tot het oordeel dat de stapsgewijze aanpak - waarbij een actieplan wordt opgesteld voor de lange termijn en als eerste stap een wetgevend instrument op het terrein van vertolking en vertaling wordt voorgesteld - op dit moment de beste optie is.

4. Bevoegdheidsvaststelling en subsidiariteits- en proportionaliteitsoordeel

a) Bevoegdheid:

De rechtsgrondslag voor het voorstel is artikel 31, eerste lid, onder c, VEU. Dat is volgens Nederland de juiste rechtsbasis. Dit artikel bepaalt dat gemeenschappelijk optreden in het kader van de justitiële samenwerking in strafzaken onder andere omvat het 'waarborgen van de verenigbaarheid van de in de lidstaten geldende voorschriften, voorzover nodig ter verbetering van de samenwerking'.

b) Functionele toets:

- *Subsidiariteit*: positief
- *Proportionaliteit*: deels positief, deels negatief
- *Onderbouwing*:

Om de rechten van verdachten in de gehele Unie te versterken is het nodig dat op Europees niveau minimumregels worden gesteld ten aanzien van het recht op

vertolking en vertaling in strafzaken. Derhalve voldoet het voorstel aan de eis van subsidiariteit.

Directie Integratie Europa

Onze Referentie
DIE-1090/2009

De bepalingen uit het kaderbesluit gaan, met uitzondering van de bepaling betreffende vertaling van processtukken, niet verder dan nodig is om het doel van versterking van de rechten van verdachten in het strafproces op het terrein van vertolking en vertaling te bereiken. Echter, de bepaling betreffende het recht op kosteloze vertaling van bepaalde processtukken gaat wel aanzienlijk verder dan waartoe het EVRM thans verplicht en dan nodig is voor het verzekeren van een eerlijk proces. Het EHRM heeft immers uitgemaakt dat het in artikel 6 EVRM neergelegde recht op kosteloze vertolking weliswaar ook betrekking heeft op bepaalde processtukken, maar dat dit recht niet zover gaat dat hieruit het recht op schriftelijke vertaling van die stukken voortvloeit. Artikel 6, derde lid, onderdeel e, EVRM spreekt immers van het recht op bijstand door een 'tolk' en niet door een 'vertaler' (Hermi v. Italië, 18 oktober 2006, No. 18114/02, overweging 70). Dit sluit aan bij de Nederlandse praktijk waarin de essentie van dergelijke documenten desgewenst door een tolk mondeling wordt vertaald voor de betrokkene. Dit leidt tot het proportionaliteitsoordeel "deels positief, deels negatief".

c) Nederlands oordeel:

Nederland is positief ten aanzien van maatregelen die de rechten van verdachten in de EU versterken waardoor het wederzijdse vertrouwen tussen de lidstaten verder kan toenemen. Hoewel de Raad van Europa met het EVRM en het Straatsburgse Hof een zeer belangrijke rol spelen op het terrein van bescherming van de mensenrechten, is aanvullende actie binnen de EU naar het oordeel van Nederland geboden.

5. Implicaties financieel

a) Consequenties EG-begroting: geen

b) Financiële consequenties (incl. personele) voor rijksoverheid en/ of decentrale overheden:

De bepalingen uit het kaderbesluit terzake van vertolking komen overeen met de huidige praktijk en zullen derhalve niet leiden tot extra kosten. Dit is anders ten aanzien van de voorgestelde bepalingen betreffende schriftelijke vertaling van processtukken. Deze bepalingen zullen in de huidige vorm leiden tot een aanzienlijke verhoging van de gerechtskosten. De Nederlandse inzet is er daarom op gericht de reikwijdte van deze bepaling zodanig te wijzigen/beperken dat extra kosten worden voorkomen. Indien de bepalingen tot additionele uitgaven leiden, zullen de financiële gevolgen moeten worden ingepast op de begrotingen van de beleidsverantwoordelijke departementen, conform de regels budgetdiscipline.

c) Financiële consequenties (incl. personele) voor bedrijfsleven en burger: geen

d) Administratieve lasten voor rijksoverheid, decentrale overheden: geen

e) Administratieve lasten voor bedrijfsleven en burger: geen

6. Implicaties juridisch

a) *Consequenties voor nationale en decentrale regelgeving en/of sanctionering beleid:*

Implementatie van het kaderbesluit zal vermoedelijk leiden tot enkele aanpassingen van het Wetboek van Strafvordering.

Directie Integratie Europa

Onze Referentie
DIE-1090/2009

b) *Voorgestelde implementatietermijn (bij richtlijnen en kaderbesluiten), dan wel voorgestelde datum inwerkingtreding (bij verordeningen en beschikkingen) met commentaar t.a.v. haalbaarheid:*

Voorgestelde implementatietermijn bedraagt twee jaar na vaststelling van het kaderbesluit, hetgeen in beginsel haalbaar zou moeten zijn.

c) *Wenselijkheid evaluatie-/horizonbepaling:*

Er is geen evaluatie - of horizonbepaling in het voorstel opgenomen. Dit wordt ook niet nodig geacht.

7. Implicaties voor uitvoering en handhaving

a) *Uitvoerbaarheid:*

Het kaderbesluit sluit aan bij de huidige praktijk van vertolking en is derhalve goed uitvoerbaar. De voorgestelde bepalingen terzake van vertaling van processtukken zullen echter in hun huidige vorm tot uitvoeringsproblemen leiden aangezien de verplichting tot het verstrekken van schriftelijke vertaling van processtukken aanzienlijk ruimer is dan de huidige praktijk en dan waartoe het EVRM verplicht. Deze verdergaande verplichting zal zowel financiële als praktische consequenties hebben.

b) *Handhaafbaarheid:* n.v.t.

8. Implicaties voor ontwikkelingslanden: geen

9. Nederlandse positie (belangen en eerste algemene standpunt)

Nederland staat in zijn algemeenheid positief tegenover het voorstel van de Commissie. Nederland erkent dat het voor de justitiële samenwerking benodigde vertrouwen tussen de lidstaten verder versterkt moet worden. Het onderhavige voorstel kan daaraan bijdragen. Nederland tekent daarbij aan dat naast wetgevende maatregelen, ook praktische maatregelen geboden zijn teneinde ervoor te zorgen dat de in wetgeving neergelegde normen ook daadwerkelijk in praktijk worden gebracht. Algemene steun voor het voorstel laat overigens onverlet dat met name de verplichting tot het verstrekken van kosteloze schriftelijke vertalingen van bepaalde processtukken naar het oordeel van Nederland te ver gaat. De door de Commissie voorgestelde verplichting gaat aanzienlijk verder dan waartoe het EVRM en de daarop gebaseerde jurisprudentie van het EHRM de lidstaten thans verplicht. De verdergaande verplichting zou niet alleen leiden tot een aanzienlijke stijging van de gerechtskosten, maar draagt tevens het reële risico in zich dat de termijnen van het strafproces langer worden als gevolg van tijd die nodig is om de desbetreffende stukken te vertalen. Gelet hierop meent Nederland dat de reikwijdte van het voorgestelde artikel 3 betreffende het recht op vertaling moet worden beperkt.

Fiche 3: Verordening inzake de vaststelling van een vangstdocumentatieprogramma voor blauwvintonijn

Directie Integratie Europa

Onze Referentie
DIE-1090/2009

1. Algemene gegevens

Titel voorstel: Voorstel voor een verordening van de Raad tot vaststelling van een vangstdocumentatieprogramma voor blauwvintonijn *Thunnus thynnus* en tot wijziging van Verordening (EG) nr. 1984/2003

Datum Commissiedocument: 03-08-2009

Nr. Commissiedocument: COM (2009) 406

Prelex: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2009:0406:FIN:NL:PDF>

Nr. impact-assessment Commissie en Opinie Impact-assessment Board:
Niet opgesteld

Behandelingstraject Raad: Raadswerkgroep Visserij, verwachte behandeling in de Landbouw en Visserijraad van november 2009

Eerstverantwoordelijk ministerie: Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Rechtsbasis, stemwijze Raad, rol Europees Parlement en comitologie

- a) *Rechtsbasis* artikel 37 EG
- b) *Stemwijze Raad en rol Europees Parlement* gekwalificeerde meerderheid, raadpleging
- c) *Comitologie* nvt

2. Samenvatting BNC-fiche

De toestand van de bestanden blauwvintonijn is wereldwijd bijzonder zorgelijk. Door overmatige bevissing wordt de soort met uitsterven bedreigd. Vanwege de grote economische waarde van de soort is handel in illegaal gevangen tonijn bijzonder lucratief. De onderhavige verordening implementeert de door de ICCAT (Internationale Commissie voor de instandhouding van Atlantische tonijnen) aangenomen aanbeveling 08/12 inzake een vangstdocumentatieprogramma voor blauwvintonijn. Het nieuwe vangstdocumentatieprogramma biedt de mogelijkheid om alle stadia van de blauwvintonijnvisserij beter en strenger te controleren en maatregelen vast te stellen om zowel de uitvoering van de instandhoudings- en beheersvoorschriften als wetenschappelijk onderzoek naar blauwvintonijn te ondersteunen.

Nederland heeft geen vangstrechten op blauwvintonijn. Wel worden er incidenteel partijen blauwvintonijn in Nederland ingevoerd en op de markt gebracht. De gevolgen van het voorstel zullen voor Nederland beperkt zijn. Het Gemeenschappelijke Visserijbeleid is een exclusieve bevoegdheid van de Gemeenschap. De subsidiariteitstoets is derhalve niet van toepassing, proportionaliteit is positief. Nederland beoordeelt dit voorstel positief, aangezien

het voorstel kan bijdragen aan het tegengaan van de illegale vangst van en handel in blauwvintonijn.

Directie Integratie Europa

Onze Referentie
DIE-1090/2009

3. Samenvatting voorstel

Inhoud voorstel

Met het oog op het reguleren van de blauwvintonijnvisserij, het verbeteren van de kwaliteit en betrouwbaarheid van statistische gegevens en het tegengaan van illegale visserij heeft de Internationale Commissie voor de instandhouding van Atlantische tonijnen (ICCAT) op 24 november 2008 een aanbeveling inzake een vangstdocumentatieprogramma voor blauwvintonijn aangenomen.

De aanbeveling is op 17 juni 2009 in werking getreden. Het hierin vermelde vangstdocumentatieprogramma heeft voornamelijk betrekking op de effecten van illegale, onaangemelde en ongereguleerde visserij in het betrokken gebied. Het programma dient te worden beschouwd als een reactie op de noodzaak alle stadia van de blauwvintonijnvisserij beter en strenger te controleren en maatregelen vast te stellen om zowel de uitvoering van de instandhoudings- en beheersvoorschriften als wetenschappelijk onderzoek naar blauwvintonijn te ondersteunen. Gezien het zeer brede toepassingsgebied van ICCAT is het noodzakelijk om, met het oog op een efficiënte controle van de verplaatsingen van blauwvintonijn, het product vanaf de vangstlocatie tot aan het eindpunt waar het op de markt wordt gebracht, nauwlettend te kunnen traceren. Het huidige statistische programma van de ICCAT heeft slechts betrekking op in- en uitvoer en is niet ontworpen als mechanisme voor de rechtstreekse controle van de blauwvintonijnvisserij. Om te garanderen dat de bepalingen van het ICCAT-vangstdocumentatieprogramma uniform worden toegepast, moeten de betrokken bepalingen van Verordening (EG) nr. 1984/2003 tot invoering in de Gemeenschap van een regeling voor de statistische registratie van blauwvintonijn, zwaardvis en grootoogton worden ingetrokken en vervangen door de onderhavige verordening.

Op grond van het voorstel mogen lidstaten slechts partijen blauwvintonijn toelaten tot en laten vertrekken van hun grondgebied indien zij zijn voorzien van een vangstcertificaat of een wederuitvoercertificaat. Het voorstel bevat bepalingen over de afgifte en verificatie van vangstcertificaten en wederuitvoercertificaten. Ook voorziet het voorstel in een aantal rapportageverplichtingen met betrekking tot de afgifte en de ontvangst van de betreffende certificaten door de lidstaten.

Impact assessment Commissie

niet opgesteld

4. Bevoegdheidsvaststelling en subsidiariteits- en proportionaliteitsoordeel

a) *Bevoegdheid*: Het Gemeenschappelijke Visserijbeleid is een exclusieve bevoegdheid van de Gemeenschap (art 37 EG Verdrag).

b) *Functionele toets*:

- *Subsidiariteit*: n.v.t.
- *Proportionaliteit*: positief
- *Onderbouwing*: Het voorstel draagt bij aan het tegengaan van de illegale visserij op blauwvintonijn door in alle stadia van de blauwvintonijnvisserij beter en strenger te controleren en maatregelen vast te stellen om zowel de uitvoering van de instandhoudings- en beheersvoorschriften als wetenschappelijk onderzoek naar blauwvintonijn te ondersteunen. Het

betreft hier een wijziging van een bestaande verordening, derhalve is het voorstel voor een verordening hier het geëigende middel. *Nederlands oordeel:* Nederland steunt het voorstel van de Commissie, aangezien het voorstel kan bijdragen aan het tegengaan van de illegale vangst van en handel in blauwvintonijn.

Directie Integratie Europa

Onze Referentie
DIE-1090/2009

5. Implicaties financieel

a) *Consequenties EG-begroting* Geen

b) *Financiële consequenties (incl. personele) voor rijksoverheid en/ of decentrale overheden*

Jaarlijks wordt er ca. 8 maal een partij blauwvintonijn Nederland in- of wederuitgevoerd. Voor

partijen die moeten worden ingevoerd dient het vangstcertificaat of het wederuitvoercertificaat

door Douane te worden ingenomen en deze documenten worden door de Voedsel en Warenautoriteit (VWA) en Douane op volledigheid, juistheid en echtheid gecontroleerd. Deze controle neemt per partij en document ca. 2 uur in beslag.

Voor partijen die wederuitgevoerd worden dient Nederland een nieuw wederuitvoercertificaat af te geven en Douane controleert bij uitvoer op de aanwezigheid van dit document en op de volledigheid, juistheid en echtheid hiervan.. Het afgeven van wederuitvoercertificaten neemt eveneens ca. 2 uur per document in beslag. De rapportage van de ontvangst en uitgifte van de vangstcertificaten en de wederuitvoercertificaten door Dienst Regelingen (DR) aan de Commissie kost eveneens ca..1 uur per document. Douane, VWA en DR werken tegen een tarief van ca. € 100 per uur. Dit levert een kostenpost op van ca. € 5.600,- (7 uur x 8 x € 100). Daarnaast is er sprake van eenmalige opstartkosten (o.a. opzetten systeem en proces) van maximaal € 50.000,-

c) *Financiële consequenties (incl. personele) voor bedrijfsleven en burger*

Geen wijzigingen ten opzichte van de huidige situatie

d) *Administratieve lasten voor rijksoverheid, decentrale overheden*

Het voorstel leidt tot extra werkzaamheden voor de uitvoerende diensten Douane, VWA en DR (zie boven).

f) *Administratieve lasten voor bedrijfsleven en burger* Geen wijzigingen ten opzichte van de huidige situatie

6. Implicaties juridisch

a) *Consequenties voor nationale en decentrale regelgeving en/of sanctionering beleid*

Om deze verordening uit te voeren moet de regeling 'technische maatregelen' aangepast worden en zullen afspraken moeten worden gemaakt met Douane en de VWA. Hierbij zullen zich naar verwachting geen problemen voordoen. Het voorstel bevat geen bepalingen over sanctionering.

b) *Voorgestelde implementatietermijn (bij richtlijnen en kaderbesluiten), dan wel voorgestelde datum inwerkingtreding (bij verordeningen en beschikkingen) met commentaar t.a.v. haalbaarheid*

Deze verordening treedt in werking op de twintigste dag volgende op die van haar

bekendmaking in het *Publicatieblad van de Europese Unie*. Dit is haalbaar, Nederland verwacht geen problemen bij de tenuitvoerlegging van de verordening

Directie Integratie Europa

Onze Referentie
DIE-1090/2009

c) *Wenselijkheid evaluatie-/horizonbepaling*

Het voorstel bevat geen evaluatiebepaling en geen horizonbepaling. Het voorstel implementeert een ICCAT aanbeveling en evaluatie van deze aanbeveling vindt op het niveau van de ICCAT plaats.

7. Implicaties voor uitvoering en handhaving

a) *Uitvoerbaarheid*

Nederland heeft geen vangstrechten voor blauwvintonijn en er zullen in Nederland dan ook geen vangstcertificaten worden afgegeven. Wel wordt in Nederland in een beperkt aantal gevallen blauwvintonijn ingevoerd en wederuitgevoerd. De verordening zal uitgevoerd gaan worden door de Douane, de Voedsel en Warenautoriteit (VWA) en Dienst Regelingen. Douane zal partijen blauwvintonijn bij binnenkomst in Nederland controleren op aanwezigheid van een vangstcertificaat of een wederuitvoercertificaat. De VWA en Douane zullen gezamenlijk de juistheid van het certificaat beoordelen. Dienst Regelingen zal zorg dragen voor het voldoen aan de voorgeschreven rapportageverplichtingen. Wederuitvoercertificaten zullen door Douane worden afgegeven.

b) *Handhaafbaarheid*

Op naleving van de verordening zal worden toegezien door de Algemene inspectiedienst, Douane en de VWA. Wanneer een partij blauwvintonijn niet is voorzien van volledig, juist en gewaarmerkt vangstcertificaat of wederuitvoercertificaat mag de partij in Nederland niet op de markt gebracht worden en wordt de partij niet vrijgegeven voor invoer of wederuitvoer.

8. Implicaties voor ontwikkelingslanden

Beperkt. Gezien het feit dat de maatregelen voortvloeien uit afspraken in internationaal verband (ICCAT) zijn ook ontwikkelingslanden die lid zijn van ICCAT aan de maatregelen gecommiteerd. Illegaal gevangen tonijn uit ontwikkelingslanden kan daarmee effectiever van de Europese markt worden geweerd (en via ICCAT afspraken in andere markten van aangesloten leden) en alleen legaal gevangen tonijn met vangstcertificaten toegelaten. Met ingang van 1 januari 2010 wordt de IUU (illegal, unregulated and unreported fisheries) verordening van kracht. Ook op basis van deze verordening zullen partijen vis die de Gemeenschap binnenkomen voorzien moeten zijn van een certificaat dat aantoonst dat vis legaal is gevangen.

9. Nederlandse positie (belangen en eerste algemene standpunt)

De toestand van de bestanden blauwvintonijn is wereldwijd bijzonder zorgelijk. Door overmatige bevissing wordt de soort met uitsterven bedreigd. Vanwege de grote economische waarde van de soort is handel in illegaal gevangen tonijn bijzonder lucratief. Om de illegale vangst van en handel in blauwvintonijn tegen te gaan is het noodzakelijk om blauwvintonijn vanaf de vangstlocatie tot aan het eindpunt waar het op de markt wordt gebracht, nauwlettend te kunnen traceren. Nederland is daarom ook positief over het onderhavige vangstdocumentatieprogramma.

Nederland heeft geen vangstrechten op blauwvintonijn. Wel worden er incidenteel partijen blauwvintonijn in Nederland ingevoerd en op de markt gebracht. De economische gevolgen van dit voorstel zullen voor Nederland beperkt zijn.

Directie Integratie Europa

Onze Referentie
DIE-1090/2009

Fiche 4: Verordening inzake gasvoorzieningszekerheid

Directie Integratie Europa

1. Algemene gegevens

Onze Referentie
DIE-1090/2009

Titel voorstel: Voorstel voor een Verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende maatregelen tot veiligstelling van de aardgasvoorziening en houdende intrekking van Richtlijn 2004/67/EG

Datum Commissiedocument: 16 juli 2009

Nr. Commissiedocument: COM(2009)363

Prelex:

http://ec.europa.eu/prelex/detail_dossier_real.cfm?CL=nl&DosId=198459

Nr. impact-assessment Commissie en Opinie Impact-assessment Board

SEC(2009) 980 final. De impact assessment is verder samengevat in het document waarmee het voorstel voor de verordening wordt gepresenteerd (COM(2009)363). Verder heeft de Commissie ter nadere onderbouwing twee aanvullende documenten gepubliceerd:

- The January 2009 Gas Supply Disruption to the EU: An Assessment (SEC(2009)977).
- Assessment Report of Directive 2004/67/EC on Security of Gas Supply (SEC(2009)978).

Behandelingstraject Raad: De ontwerp verordening is op 16 juli door de Europese Commissie gepresenteerd in de Raadswerkgroep Energie. Naar verwachting start in de eerste week van oktober de inhoudelijke discussie in de Raadswerkgroep Energie. Op 7 december 2009 volgt de eerste formele bespreking in de VTE-Raad. De Commissie streeft naar afronding van de besluitvorming over de verordening tijdens de VTE-Raad van 12 maart 2010, dan onder Spaans voorzitterschap.

Eerstverantwoordelijk ministerie: Ministerie van Economische Zaken

Rechtsbasis, stemwijze Raad, rol Europees Parlement en comitologie

a) Rechtsbasis

De Commissie hanteert artikel 95 EG als rechtsbasis. Nederland bestrijdt deze keuze (zie 4a).

b) Stemwijze Raad en rol Europees Parlement

Stemwijze Raad: gekwalificeerde meerderheid.

Rol Europees Parlement: co-decisie bij artikel 95 EG; zie verder opmerkingen onder 4 a.

c) Comitologie

N.v.t. Wel wordt er een Gas Coordination Group opgericht, die bestaat uit vertegenwoordigers van de bevoegde instanties, energieregulators, netbeheerders, representatieve organen van de betrokken bedrijfstak en afnemers. De Gas Coordination Group heeft geen invloed op de besluitvorming, maar kan slechts adviserend optreden. De lidstaten zijn als zodanig niet vertegenwoordigd in de Groep en de Groep is verder niet ingekaderd conform het Comitologiebesluit. Daarmee kan de ontwerp-verordening op dit punt niet bij voorbaat op instemming rekenen. Nader wordt bezien of naast de Gas Coordination Group nog een (beheers)comité dient te worden ingesteld.

2. Samenvatting BNC-fiche

Korte inhoud voorstel

De ontwerp verordening beoogt de leveringszekerheid van gas in de Europese Unie te versterken. De voorgestelde maatregelen dienen de lidstaten beter in staat te stellen de leveringszekerheid ten tijde van aanvoeronderbrekingen te kunnen blijven garanderen. Lidstaten worden verplicht een Bevoegde Autoriteit voor de leveringszekerheid aan te wijzen, die onder meer tot taak krijgt het (doen laten) opstellen van risico-analyses en noodplannen.

Bevoegdheidsvaststelling en subsidiariteits- en proportionaliteitsoordeel

Bevoegdheidsvaststelling: de Commissie neemt artikel 95 EG als rechtsbasis. Nederland is van mening dat dit artikel 100 EG moet zijn.

Subsidiariteitsoordeel: positief.

Proportionaliteitsoordeel: negatief.

Risico's / implicaties/ kansen

Een risico is dat met de verordening de indruk wordt gewekt dat problemen met de gasaanvoer kunnen worden opgelost door (het bouwen van) voldoende transportcapaciteit. De beschikbaarheid van transportcapaciteit garandeert echter nog niet dat ten tijde van een onderbreking van de aanvoer, langs andere wegen gas kan en zal worden geleverd. De fysieke beschikbaarheid van gas is een minstens zo belangrijke factor. Die beschikbaarheid wordt grotendeels bepaald door de markt en ligt daarmee voor een groot deel buiten de directe invloedssfeer van overheden. Voor de Nederlandse situatie geldt bijvoorbeeld dat de overheid in beginsel geen directe zeggenschap heeft over de binnenlandse gasproductie. Daarom is het, buiten het kader van deze verordening, van groot belang dat de lidstaten inzetten op een diversificatie van aanvoerbronnen en aanvoerroutes om zodoende de markt, en daarmee de fysieke beschikbaarheid van gas ook ten tijde van een aanvoeronderbreking te bevorderen.

Positief is dat iedere lidstaat wordt gedwongen de eigen positie in termen van leveringszekerheid te evalueren en preventieve maatregelen te nemen. Ook positief is de intentie van de Commissie om de markt zoveel mogelijk ruimte te bieden om eventuele verstoringen in de gaslevering zelf op te vangen. Die intentie zou wel duidelijker vertaald moeten worden in de tekst van het voorstel.

Nederlandse positie en eventuele acties

Nederland staat positief tegenover de grondgedachte en de doelstelling van de Commissie met de verordening. Wel heeft Nederland op een aantal onderdelen kritiek (te korte termijnen, te veel bevoegdheden naar de Commissie) en vindt dat de soevereiniteit over nationale bodemschatten beter dient te worden verankerd.

3. Samenvatting voorstel

Inhoud voorstel

De ontwerp verordening beoogt de leveringszekerheid van gas in de EU en lidstaten te versterken. De voorgestelde maatregelen dienen de lidstaten beter in staat te stellen de leveringszekerheid van huishoudens ten tijde van

aanvoeronderbrekingen te kunnen blijven garanderen (het staat lidstaten overigens vrij om een bredere groep van te beschermen gebruikers te kiezen). De kern van het voorstel bestaat dan ook uit concrete verplichtingen voor de lidstaten om zich op een dergelijke eventualiteit voor te bereiden en uit bepalingen die in die situatie de coördinatierol van de Commissie regelen.

Directie Integratie Europa

Onze Referentie
DIE-1090/2009

Om voorbereid te zijn op een onderbreking in de aanvoer, stelt de ontwerp-verordening minimum eisen aan de infrastructuur van de individuele lidstaten. De infrastructuur van elke lidstaat zal in staat moeten zijn de uitval van zijn grootste aanvoerbron te kunnen opvangen (de zogenaamde N-1 indicator). Verder worden de lidstaten verplicht om risico-analyses te maken en preventieve actie- en noodplannen te ontwikkelen, met daarin maatregelen als het afschakelen van bepaalde groepen van gebruikers en de inzet van voorraden (zie verder annex II van de verordening). Deze plannen dienen ter instemming te worden voorgelegd aan de Commissie. Deze kan de lidstaten aanbevelen hun maatregelen te wijzigen en die wijzigingen uiteindelijk af te dwingen als zij is van mening is dat de maatregelen gezien de onderkende risico's ontoereikend zijn of strijdig met bestaande EU wet- en regelgeving.

Lidstaten dienen verder een Bevoegde Autoriteit aan te wijzen, die verantwoordelijk is voor de uitvoering en monitoring van deze verordening. Het is mogelijk om bepaalde taken in het kader van de verordening te laten uitvoeren door andere entiteiten onder toezicht van de Bevoegde Autoriteit.

De Commissie krijgt een sterke(re) coördinerende bevoegdheid, en kan de Bevoegde Autoriteiten van de lidstaten en aardgasbedrijven ten tijde van een 'communautaire noodsituatie' bindende aanwijzingen geven. Er is sprake van een 'communautaire noodsituatie' als de Commissie die uitroept op verzoek van een Bevoegde Autoriteit of als de EU 10% van de gasimport uit derde landen verliest.

Impact assessment Commissie

Bij de effectbeoordeling heeft de Commissie de volgende opties bestudeerd:

- 1) geen nieuwe actie van de Gemeenschap;
- 2) betere handhaving van Richtlijn 2004/67/EG;
- 3) aanpak op basis van vrijwilligheid door de industrie;
- 4) een herziene richtlijn;
- 5) een nieuwe verordening.

Met betrekking tot optie 1 en 2 heeft de Commissie een evaluatie uitgevoerd van de tenuitvoerlegging van de bestaande richtlijn. Die heeft haar tot de conclusie geleid dat de bestaande richtlijn niet volstaat gezien de groeiende invoerafhankelijkheid en de toegenomen leverings- en doorvoerrisico's in derde landen, alsmede de steeds grotere gasstromen en de ontwikkeling van de interne gasmarkt binnen de Gemeenschap. Wat optie 3 betreft, is de Commissie van mening dat een nadeel van een aanpak op basis van vrijwilligheid is dat een consistente deelname van alle marktpelers niet geheel kan worden gewaarborgd. Bovendien is de Commissie van mening dat marktkrachten niet in alle omstandigheden (kunnen) zorgen voor de totstandbrenging van de benodigde extra capaciteit die nodig is om de leveringszekerheid te garanderen. Wat de

opties 4 en 5 (keuze van het juridisch instrument) betreft, is de Commissie van mening dat een verordening een geschikter instrument is dan een richtlijn, en wel om de volgende redenen: een verordening is rechtstreeks toepasselijk voor de bevoegde instanties van de lidstaten, de aardgasbedrijven en de consument; er is geen omslachtige omzetting vereist; een verordening waarborgt de duidelijkheid en samenhang van de normen en verplichtingen in de hele Gemeenschap en de betrokkenheid van de communautaire instellingen wordt hierdoor duidelijk omschreven.

Directie Integratie Europa

Onze Referentie
DIE-1090/2009

4. Bevoegdheidsvaststelling en subsidiariteits- en proportionaliteitsoordeel

Bevoegdheid

De voorstellen van de Commissie passen binnen de bevoegdheden die de EG op grond van artikel 100 EG (economisch en monetair beleid) heeft.

De Commissie hanteert artikel 95 EG als rechtsbasis. Nederland bestrijdt deze keuze. Artikel 95 EG is alleen van toepassing wanneer de interne markt het hoofddoel van de regeling is, zoals blijkt uit het arrest van het Hof van Justitie van 5 oktober 2000 in de tabaksreclamezaak over de reikwijdte van artikel 95 EG (destijds artikel 100A). De Commissie heeft niet voldoende duidelijk gemaakt welke belemmeringen voor de handel met het voorstel worden weggenomen, die het gebruik van artikel 95 EG als rechtsgrondslag kunnen rechtvaardigen.

De Commissie legt bij de onderbouwing van het voorstel vooral de nadruk op het bevorderen van de gasinfrastructuur en interconnectoren (de leidingen die de verbinding vormen tussen, veelal nationale, gastransportnetwerken) en stelt dat daarmee een goed functioneren van de interne markt wordt bevorderd en tegelijkertijd ook de leveringszekerheid wordt geholpen. Hierdoor zou een keuze voor artikel 95 EG te billijken zijn. Het voorstel (artikelen + overwegingen) gaat echter vooral in op noodvoorzieningen. Weliswaar wordt er veel nadruk gelegd op infrastructuur en het voldoende beschikbaar hebben van reservercapaciteit, maar er is geen sprake van focus op alleen interconnectoren, noch op het bevorderen van marktintegratie. Het gaat vooral om plannen van (extra) capaciteit en het voorzien in noodplannen voor het geval dat zich een ernstige onderbreking in de aanvoer van gas voordoet. Dit vergt een rechtsgrondslag op basis van artikel 100 EG en niet artikel 95 EG. Na inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon zou het voorstel gebaseerd moeten worden op artikel 194 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie. Overigens kan het definitieve standpunt betreffende de rechtsbasis pas op basis van de uiteindelijke tekst van het voorstel worden bepaald.

Bij de totstandkoming van een besluit op grond van artikel 100 EG heeft het Europees Parlement geen rol, terwijl er bij artikel 194 van het Werkingsverdrag sprake is van codecisie. Nederland pleit er daarom voor rekening te houden met de rol die het Europees Parlement zal krijgen bij artikel 194 Werkingsverdrag en roept de Commissie en de Raad op om het Europees Parlement voldoende te betrekken in afwachting van inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon.

Functionele toets:

Subsidiariteit: positief

Dit voorstel heeft tot doel de continuïteit van de energievoorziening van de Gemeenschap te versterken. Met de verwezenlijking van de interne energiemarkt

en zoals aangetoond door de verstoring van de gaslevering in januari 2009, is de aardgasleveringszekerheid een zorg waarbij de communautaire dimensie steeds belangrijker wordt. In een grensoverschrijdende noodsituatie is samenwerking en coördinatie tussen overheden wenselijk.

Directie Integratie Europa

Onze Referentie
DIE-1090/2009

Gecoördineerde acties van de bevoegde instanties van de lidstaten dragen bij aan een spoedige oplossing van crises. Daartoe kan sterkere coördinatie op regionaal niveau wenselijk zijn. Ook coördinatie op communautair niveau kan bijdragen aan een spoedige oplossing van crises. Bovendien kan de Commissie een belangrijke rol spelen in de dialoog met derde landen. Door te spreken met één stem staan de Europese lidstaten sterker vis-a-vis derde landen. Nederland staat daarom positief tegenover versterkte Europese samenwerking.

Proportionaliteit: negatief

Er dient een Bevoegde Autoriteit te worden aangewezen, die onder meer verantwoordelijk wordt voor preventieve maatregelen en maatregelen in geval van nood en die daartoe uit te voeren risico-analyse en op te stellen plannen. De maatregelen die de Bevoegde Autoriteit voorstelt kunnen echter worden overstemd door de Commissie indien die daar aanleiding toe ziet. Ook kan Commissie maatregelen die een Bevoegde Autoriteit neemt ten tijde van een crisis overstemmen en eventueel andere maatregelen afdwingen. Verder geeft het voorstel de Commissie het recht om investeringen in de transportinfrastructuur van de lidstaten af te dwingen indien deze noodzakelijk zijn om gas in twee richtingen te kunnen laten stromen. De vraag of deze investeringen maatschappelijk en economisch verantwoord zijn komt echter niet aan de orde. Nederland is van mening dat deze bevoegdheden een stap verder gaan dan noodzakelijk voor het gestelde doel en vindt dat een zware aanbeveling van de Commissie volstaat om tot adequate noodplannen en crisismaatregelen te komen.

Ook geeft het voorstel de Commissie het recht om te beslissen over de samenstelling van de Gas Coordination Group. Nederland is echter van mening dat elke lidstaat zelf moet kunnen beslissen over zijn afvaardiging naar deze groep.

Het voorgestelde rechtsinstrument (een verordening) kan op Nederlandse instemming rekenen omdat het rechtstreeks van toepassing is en daarmee minder risico bestaat op verschillende interpretaties en uitvoeringspraktijken. Met een verordening kan de implementatielast worden beperkt omdat omzetting van alle bepalingen in nationale wetgeving in beginsel niet nodig is. Wel zijn uitvoeringsmaatregelen nodig, zie punt 6a.

Nederlands oordeel

Hoewel de soevereiniteit van lidstaten over hun bodemschatten is vastgelegd in één van de overwegingen, valt op basis van de huidige tekst niet uit te sluiten dat de bevoegdheid van de Commissie zich uitstrekt tot zeggenschap over bijv. de Nederlandse gasproductie. Dit kan afbreuk doen aan de soevereiniteit van lidstaten. Dit is voor Nederland niet acceptabel.

De Commissie moet weliswaar het instrumentarium hebben om lidstaten aan te spreken op de maatregelen en acties die zij nemen om voorbereid te zijn op een crisis en ten tijde van een crisis. Maar daarbij kan het niet zo zijn, zoals nu wel het geval is, dat de Commissie het laatste woord claimt t.a.v. de preventieve actie- en noodplannen die de Bevoegde Autoriteiten van de lidstaten moeten opstellen en de maatregelen die worden genomen ten tijde van een crisis. Ook het recht dat de Commissie claimt om investeringen in nationale gastransport-

netwerken af te dwingen, gaat te ver aangezien dit tot omvangrijke investeringen en daarmee tot hogere tarieven voor eindgebruikers kan leiden, zonder dat daar een economische rechtvaardiging tegenover staat. Nederland vindt dat dit vergaand ingrijpt in bevoegdheden van de lidstaten waar volstaan kan worden met peer-review via de Gas Coordination Group, rapportage aan en monitoring door de Commissie alsmede verantwoordingsplicht voor lidstaten richting de Commissie en andere lidstaten.

Directie Integratie Europa

Onze Referentie
DIE-1090/2009

5. Implicaties financieel

Consequenties EG-begroting

Het voorstel heeft geen grote consequenties voor de EG-begroting.

De kosten zijn vooral gelegen in het houden van bijeenkomsten van de Gas Coordination Group en de kosten voortvloeiende uit de inzet (op grond van artikel 10) van een eventuele EU monitoring-missie naar landen/regio's waar zich problemen voordoen met de gaslevering (aan de EU).

De totale lasten voor het EG-budget bedragen volgens inschatting van de Europese Commissie € 5,3 miljoen tot en met de eerste vijf jaar na inwerkingtreding van de verordening.

Financiële consequenties (incl. personele) voor rijksoverheid en/ of decentrale overheden

Nederland beschikt nu niet over een nationaal noodplan en een preventief actieplan zoals voorgesteld door de Commissie. Deze dienen te worden gemaakt en moeten periodiek worden bijgesteld, net als de periodiek te herhalen risico-analyse, wat extra ambtelijke capaciteit zal vergen van het Ministerie van Economische Zaken en de toezichthouder (de raad van bestuur van de Nederlandse mededingingsautoriteit). In totaal 1,5 à 2 fte op jaarbasis.

Financiële consequenties (incl. personele) voor bedrijfsleven en burger

Het voorstel voorziet in een minimumstandaard waar de nationale infrastructuur aan dient te voldoen. Bovendien worden betere interconnecties, d.w.z. betere verbindingen met gastransportnetwerken in omringende landen, voorgeschreven. Hoewel Nederland beschikt over een kwalitatief en kwantitatief zeer goed gastransportnet met veel internationale verbindingen, valt niet uit te sluiten dat de verordening eventuele uitbreiding noodzakelijk maakt. Dit komt vooral door de bepaling dat alle internationale verbindingen, alsmede de daaraan gekoppelde transportnetten, tweerichtingsverkeer van gas moeten kunnen ondersteunen om zo het gas vrijer binnen de EU te kunnen doen circuleren. De hiermee gepaard gaande investeringen zullen eerst en vooral moeten worden gedragen door het bedrijfsleven, en indirect de Nederlandse burger (via hogere gastransporttarieven). Financiering uit andere bron ligt niet in de rede.

Administratieve lasten voor rijksoverheid, decentrale overheden

De administratieve lasten zullen als gevolg van het voorstel naar verwachting toenemen, en in het geval van een crisis zelfs aanzienlijk toenemen. De monitoring- en rapportageverplichtingen aan de Commissie nemen ten opzichte van de bestaande praktijk sterk toe.

Administratieve lasten voor bedrijfsleven en burger

De administratieve lasten voor het bedrijfsleven nemen eveneens toe, aangezien de gegevens voor de rapportages dienen te worden aangeleverd door het bedrijfsleven. Tevens wordt het bedrijfsleven verplicht om informatie m.b.t. gascontracten die met derde landen zijn gesloten, aan de Commissie te melden.

Het toenemen van de regeldruk en administratieve lasten voor het bedrijfsleven (evenals de nalevingskosten en toezichtslasten) dienen zo laag mogelijk te worden gehouden. Dit streven vormt nadrukkelijk onderdeel van de Nederlandse onderhandelingsinzet.

Directie Integratie Europa

Onze Referentie
DIE-1090/2009

Ten aanzien van het nationale programma administratieve lasten voor bedrijven is sprake van een netto reductiedoelstelling van 25%. Dit betekent dat onvoorziene stijgingen van de administratieve lasten (voortvloeiend uit zowel nationale als Europese wet-en regelgeving) dienen te worden gecompenseerd door het beleidsverantwoordelijke departement, conform de interdepartementale hoofdafspraken voor compensatie van administratieve lasten-tegenvallers. Om te komen tot een merkbare vermindering van de administratieve lasten, dienen compensaties zoveel mogelijk te geschieden binnen het domein waarin de tegenvaller plaatsvindt (Bijlage 7 Miljoenennota).

Voor de administratieve lasten van burgers heeft dit voorstel geen consequenties.

6. Implicaties juridisch

Consequenties voor nationale en decentrale regelgeving en/of sanctionering beleid
Nederland zal een Bevoegde Autoriteit moeten aanwijzen die verantwoordelijk wordt voor de leveringszekerheid en de uitvoering van deze verordening. Deze aanwijzing zal hoogstwaarschijnlijk bij wet moeten gebeuren.

Nederland zal vermoedelijk de Minister van Economische Zaken aanwijzen als Bevoegde Autoriteit. Bezien zal worden of het wenselijk is dat bepaalde werkzaamheden onder toezicht van de Bevoegde Autoriteit door andere, nader te bepalen entiteiten worden uitgevoerd. Ten slotte vereist de verordening aanpassing van onder meer de Gaswet (bijv. ten aanzien van calamiteitenplannen) en het Besluit leveringszekerheid.

Voorgestelde implementatietermijn (bij richtlijnen en kaderbesluiten), dan wel voorgestelde datum inwerkingtreding (bij verordeningen en beschikkingen) met commentaar t.a.v. haalbaarheid

De voorgestelde inwerkingtredingsdatum is de 20^e dag na publicatie in het publicatieblad van de Europese Unie.

De Commissie streeft ernaar het voorstel te bekrachtigen in het voorjaar van 2010. Die planning lijkt optimistisch, want pas in december vindt de eerste discussie op politiek niveau plaats (VTE-Raad van 7 december a.s.). De kans is aanwezig dat er in maart nog geen consensus is over de tekst van de verordening. Artikel 3, derde lid, van het voorstel stelt dat de lidstaat de Commissie uiterlijk binnen 3 maanden na inwerkingtreding van de verordening in kennis stelt van de aangewezen bevoegde instantie. Gezien de lengte van een formeel wetstraject zal de bevoegde instantie naar verwachting niet binnen drie maanden zijn aangewezen. Nederland pleit daarom voor een ruimere termijn.

Na de inwerkingtreding dient er verder binnen 6 maanden een risico-analyse te zijn uitgevoerd en binnen 12 maanden dienen er een Preventief Actieplan en een Noodplan te zijn uitgewerkt, die zijn afgestemd met andere landen en de Commissie. Ook hier zal Nederland pleiten voor verlenging van de termijn, aangezien het opstellen van beide plannen pas gerealiseerd kan worden na formele aanwijzing van de Bevoegde Autoriteit.

Wenselijkheid evaluatie-/horizonbepaling

Een evaluatiebepaling wordt alleen genoemd bij de overwegingen, maar komt niet terug in de artikelen. Nederland acht het opnemen van een dergelijke bepaling in

de artikelen bij het voorstel wel wenselijk en zal dit opbrengen in de onderhandelingen.

Directie Integratie Europa

Onze Referentie
DIE-1090/2009

7. Implicaties voor uitvoering en handhaving

Uitvoerbaarheid

De verordening levert naar verwachting geen grote problemen op ten aanzien van de uitvoering, tenzij uitgebreide investeringen in de infrastructuur worden afgedwongen. Wel dienen er goede afspraken te worden gemaakt tussen de Bevoegde Autoriteit, de landelijk netbeheerder (GTS), de toezichthouder (de raad van bestuur van de Nederlandse mededingingsautoriteit) en de gassector over de verdeling van taken en over de wijze van communiceren. De Bevoegde Autoriteit zal een coördinerende rol moeten (kunnen) spelen.

Ten aanzien van de haalbaarheid kunnen er mogelijk knelpunten ontstaan. De termijn waarbinnen lidstaten een Bevoegde Autoriteit aan dienen te wijzen en vervolgens risico-analyses en nationale preventie en noodplannen moeten opstellen zijn (te) kort.

De beperkte zeggenschap van nationale overheden over de gasproductie, gashandel en gasopslag zou eveneens een belemmerende factor kunnen vormen bij het uitvoeren van alle bepalingen uit deze verordening. De verordening gaat er impliciet vanuit dat lidstaten volledige zeggenschap hebben over het op hun grond gebied aanwezige gas. In de meeste lidstaten is dat echter niet het geval.

Handhaafbaarheid

Het is aan de individuele lidstaten om de handhavingsstructuur nader vorm te geven binnen de kaders van deze verordening, hetgeen mogelijk nationale wetgeving vereist.

8. Implicaties voor ontwikkelingslanden

Niet voorzien

9. Nederlandse positie (belangen en eerste algemene standpunt)

Nederland bekleedt binnen de Europese Unie een unieke positie, als enige lidstaat met een omvangrijk exportpotentieel, en beschikt tevens als enige lidstaat nog over aanzienlijke resterende gasreserves (de omslag van netto-exporteur naar netto-importeur wordt pas rond 2025 verwacht). Nederland wil zelf kunnen blijven beslissen over zijn gas en hecht er daarom aan dat de soevereiniteit over nationale bodemschatten sterker dan momenteel is voorzien, wordt herbevestigd en verankerd in deze verordening.

Het Nederlandse uitgangspunt is dat de markt en marktpartijen zo lang mogelijk hun werk moet kunnen doen. De meest recente gascrisis als gevolg van een dispuut tussen Rusland en Oekraïne (januari 2009) heeft aangetoond dat de markt, daar waar die aanwezig was, in staat was om snel, efficiënt en adequaat te reageren. Problemen met de energievoorziening in sommige regio's werden niet veroorzaakt door marktfalen, maar door een gebrekkige infrastructuur. Het is dan ook onduidelijk waarom de drietrapsraket uit de huidige richtlijn niet meer wordt benadrukt. Volgens deze drietrapsraket is eerst de industrie aan zet om problemen met de gaslevering weg te nemen, vervolgens de lidstaat in kwestie en daarna de EU. Tijdens de gascrisis van januari 2009 heeft dit systeem goed gewerkt en blijft daarom een verstandige aanpak die past bij de uitgangspunten van de interne markt en zou dus expliciet moeten terugkeren.

Daarom dient de interne marktwerking te worden versterkt en, daar waar dat maatschappelijk en economisch verantwoord en noodzakelijk is, de infrastructuur

te worden aangepast en uitgebreid, teneinde de interconnecties tussen lidstaten te verbeteren. Tevens is het van belang dat de lidstaten inzetten op een diversificatie van aanvoerbronnen en aanvoerroutes.

Directie Integratie Europa

Onze Referentie
DIE-1090/2009

Nederland onderkent het belang van solidariteit ten tijde van crisis. Producenten zouden kunnen bezien of hun aanbod kan worden verhoogd en gashandelaren zouden in overleg met de netbeheerders kunnen bezien of gasstromen kunnen worden verlegd naar gebieden waar zich (ernstige) tekorten voordoen. Daarbij tekent Nederland wel aan dat solidariteitsmaatregelen marktconform dienen te zijn en dat niet in mag worden gegrepen in bestaande contracten. Wanneer Nederlandse producenten bijvoorbeeld gevraagd zouden worden om extra gas te produceren en te leveren, dient hiervoor een financiële vergoeding te komen.

Nederland is het verder eens met de Commissie dat het bestaan van solidariteitsmechanismen geen excuus mag zijn voor lidstaten om niet te investeren in hun eigen voorzienings- en leveringszekerheid. Het blijft eerst en vooral een nationale verantwoordelijkheid.